

Höj anslagen till ungdomen

Från och med budgetåret 1954—1955 har statsmakterna i skilda former givit ekonomiskt stöd åt det frivilliga ungdomsarbetet. Pengar har givits till kurser för ungdomsledare, till s. k. fritidsgrupper, som samlar ungdomar till sysselsättning och studier på fritid, samt till avlöning av särskilda ungdomsinstruktörer, vilka ägnar hela sitt arbete åt de skilda organisationerna. De ungdomsrörelser som här kommer i fråga är av skiftande art, idrottsliga, religiösa, nykteristiska, allmänt uppfostrande; deras verksamhet är emellertid inte inställd på propaganda för vissa åsikter, utan på att ge ungdomen intressen, kunskaper, hyggelig och billig underhållning. En föreställning om hur man arbetar har vi sökt ge i två de senaste dagarna införda reportageartiklar.

Det är bra att så pass mycket blivit gjort. Det synes oss uppenbart att mera bör och kan göras. Regeringen och riksdagen har varit alltför snåla vid anslagens utnätande; med tanke på omfattningen av den verksamhet som här bedrivs är anslagen i själva verket mindre än för några år sedan. Försök har rent av gjorts att få anslagen sänkta. De skäl som anförts för njugghet och än mer för sänkning har varit klart ohållbara.

För budgetåret 1956—1957 begärde skolöverstyrelsen, som har att sköta anslagens fördelning och uppsikten över deras användning, över lag betydande höjningar. Anslaget till kurser för ungdomsledare skulle höjas från 381.500 till 554.000 kronor, anslaget till fritidsgrupper från en till en och en halv miljon, anslaget till ungdomsinstruktörerna från 302.400 till 453.600. Regeringen och riksdagen beslöt emellertid oförändrade anslag, utom i fråga om fritidsgrupperna, som fick 1,3 i stället för 1 miljon kronor.

Skolöverstyrelsen slog i sin utförliga motivering fast att "ungdomsorganisationerna har en avgörande betydelse då det gäller att förbereda den svenska ungdomen för insatser i samhällslivet". Den hittills bedrivna, av staten stödda verksamheten, har, betonade styrelsen, givit ett gott resultat. Ungdomsorganisationerna har vid-

gats, behovet av kurser och instruktörer har varit större än man väntat, instruktörernas verksamhet har ostridigt varit av betydelse för fritidsgruppernas växt. Särskilt framhålls organisationernas beredvillighet att bidra med egna medel och att alltså statsunderstöden täckte endast en del av kostnaderna. En stark ökning av behoven inträder inte bara genom den stegrade anslutningen, utan även genom ungdomskullarnas starka tillväxt. "Det kraftigt ökade antalet ungdommar i de egentliga ungdomsåldrarna breddar under de närmaste åren organisationernas naturliga rekryteringsbas."

Det förtjänar understrykas att anklagelser för slöseri och släpphänthet såvitt bekant i detta sammanhang aldrig framställts. Statsunderstöden är sannerligen inte extravagant använda. Så är exempelvis statsbidraget till en fritidsgrupp högst hälften av kostnaden för handledning och materiel samt 2 kronor per medlem för lokalkostnad. Statsbidrag utgår för 24 instruktörer; 39 organisationer har för innevarande budgetår anmält behov av 65 instruktörsbidrag.

Hur motiverade då ecklesiastikministern sin i huvudsak negativa hållning? Endast därmed att statsanslagen vore avsedda blott som en stimulans. "Skulle man gå utöver denna allmänna stimulanskaraktär hos dessa två bidragsformer (för ungdomsledarkurser och instruktörer) och även ställa dem i relation till ökningen av ungdomskullarna, råder det ingen tvekan om att anslagshöjningar i enlighet med överstyrelsens förslag vore motiverade. Jag anser mig emellertid icke böta förorda en dylik direkt anknytning mellan medelansvinnings storlek och det ökade rekryteringsunderlaget..." Det är en lättsinnig motivering. Frågan är ju helt enkelt om anslagen i förhållande till ökningen av organisationernas verksamhet, medlemsantal och rekryteringsbas (inte bara rekryteringsbasen) skall sänkas. Ecklesiastikministern går på en realsänkning och söker skydda sig genom att beteckna anslagen som enbart en stimulans. Men varför skall denna stimulans minska i jämförelse med föregående år? — den frågan svarar han inte på. Ordet stimulans blir en utväg att komma ifrån realprövning, ty stimulans kan man naturligtvis kalla varje anslag, hur lågt och otillräckligt det än är.

Riksdagsdebatterna var korta och av ringa intresse. Det enda

anmärkningsvärda är att högern yrkade avslag i fråga om fritidsgrupperna och instruktörerna. Som motiv anförde högerrepresentanterna — i anföranden som på ett märkligt sätt förenade korthet och förvirring — att bidragen till fritidsgrupper möjligen skulle "komma vissa förgreningar av det rena nöjeslivet till godo"; samtidigt förklarade man att en utredning kunde väntas visa att dessa farhågor i själva verket vore obefogade. Bortsett från detta tal om risker som inte talarna själva trodde på frågar man sig vad som menas med det av högerns båda talare anförda uttrycket "vissa förgreningar av det rena nöjeslivet" — alla hoppas vi väl

på att ungdomsverksamheten skall bereda deltagarna både nytta och nöje. Högermotiveringens underhaltighet förklarar emellertid med säkerhet därav att partiet var på jakt efter alla möjliga och omöjliga utgiftsminskningar för att täcka sina överord om stor skattesänkning — ungdomsorganisationerna skulle bli lidande på denna sällsynt hänsynslösa högerbluff.

Regeringens och riksdagens behandling av ungdomsorganisationernas och skolöverstyrelsens önsksänkningar visar bäst hur väl motiverade dessa önsksänkningar är. Det bör ungdomen inskräpa inför höstens val — inom partierna och gentemot alla partier.